

așa că devine neclar – prin urmare periculos – pentru un tânăr a cărui conștiință este încă în curs de limpezire dacă acțiunile celor două fete sunt sau nu de condamnat. Un lucru e sigur, cei mai mulți fiori ni-i dă tot viața: chiar în ultima zi de festival, un subiect al buletinelor de știri internaționale era oribila faptă a două adolescente care și-au măcelărit o colegă doar „ca să se distreze”. Parafrazând titlul unei emisiuni stupide, iată că „Viața bate (și) teatrul”.

Theater der Jungen Welt din Leipzig – *Fun* de James Bosley. Regia: Vlad Massaci. Scenografia: Gerhard Roch. Cu: Elke Lanzendorfer, Renate Schneider, Sieglinde Reimann. Data premierei: 3 mai 2000.

Job

Trăim azi într-o lume a *Internet*-ului în care tot ceea ce ține de cuvântul scris este acoperit pe zi ce trece de voalul derizoriului. Cu atât mai bizară poate părea transformarea unei ocupații care a ieșit „din modă”, cititul, într-o meserie, mai mult chiar, într-un fel de viață. Dramatizând romanul francezului Raymond Jean, *Cititoarea*, regizorul Radu Afrim se atinge de un personaj aparținând în întregime ficțiunii și are intuiția de a-i da o formă teatrală din aceeași sferă.

De altfel, stilul lui Radu Afrim, încă neclarificat, inegal, dar meritând să se numească așa, poartă povara unei bizare contorsionări ce vine, cred, din structura umană a creatorului. Zațul brut al existenței cere în spectacolele lui (în care încă există un balast la care, sperăm, cu timpul, va renunța, spre binele lui) o țesătură densă de mijloace pe care cineva o numea „teatru postmodern”. Nu știu dacă este așa ceva, dar teatrul pe care îl face Afrim ne apare compus cu minuțiozitate din fragmente simbolice ce dau în întreg un interesant colaj conținând, deocamdată în stare embrionară, valențe poetice inedite.

Așadar, *Cititoarea* cunoaște diferite ființe umane cărora le citește la domiciliu – ființe alienate din cauze diverse și în viața cărora ea ajunge să joace un rol pasiv. Pentru că, de fapt, *Cititoarea* nu este decât un martor care nu poate schimba – pe termen scurt, cel puțin – nimic din ritualurile obsesive aflate în desfășurare în spațiile private în care ea pătrunde: camera roz a lui *Eric*, adolescentul al cărui handicap este „întreținut” și sporit la nivel psihic de o mamă ajunsă „în mintea copiilor”; camera de un roșu aprins a *Contesei* atinsă de molima roșie a comunismului pentru care încă nutrește o târzie și obsesivă admirație (ușor perversă ca și slujnica ce-i ține tovărășie); camera albă a afaceristului *Dautrand*, preocupat mult mai mult de sex decât de lectură, la fel ca *Magistratul*, care se arată, în camera lui violet, mult mai rafinat, încercând să transforme lectura într-un mijloc de potențare a jocului sexual. (Relația *Cititoarei* cu aceste două ultime personaje este mult mai puțin limoede. de vină fiind. cred. dramatizarea semnată de reiozor.)

Cititoarea pătrunde în toate aceste spații lăsându-și personalitatea în prag și devenind un ghid pentru curiozitatea noastră – a cititorilor romanului și a celor care văd spectacolul. Procedul – de esență postmodernă, e adevărat – este insuficient exploatat în spectacolul în care personajul cel mai puțin pus în valoare este chiar *Cititoarea*, în interpretarea Suzanei Macovei. În schimb, o creație ținând cu adevărat de performanță este cea a actriței Iolanda Dain în rolul perfid senilei contese *Pazmany*.

Job, dramatizare după romanul *Cititoarea* de Raymond Jean de Radu Afrim. Regia: Radu Afrim. Scenografia: Horațiu Mihaiu. Coregrafia: Florin Fieroiu. Cu: Suzana Macovei, Adrian Cucu, Rodica Baghiu, Nicu Mihoc, Iolanda Dain, Elena Pirea, Florin Vidamski.

Infanta. Mod de întrebuințare

Mult mai puternic, și deci cu o atingere mai directă la public (pe care îl și abordează cu franchețe), este personajul în care același Radu Afrim a topit infantele poetei Saviana Stănescu. Imaginate de aceasta ca prototipuri ale feminității rănite/ultragiata de o lume insensibilă, crudă, indiferentă, infantele au devenit personaje ale poemelor Saviane Stănescu pentru ca toate calitățile lor princiare și ale spiței pătimașe din care se trag să dea un gust mai amar crudelor execuții pe care poeta le imaginează, în *flash*-uri cu un tușeu expresionist, pentru eroinele sale. Fie că sunt zidite într-o biserică, împăiate, expuse la bălci ca țintă pentru trăgători, fie că înfloresc, devin table de șah sau candelabre, acestea se lasă ucise cu grație, jertfindu-se pe rugul poeziei unde sunt așezate cu precauțiuni ironice de autoare. Topind toate aceste personaje într-unul singur – încredințat unei actrițe de mare forță, Monica Ristea-Horga, regizorul aduce la un numitor (prea) comun fațetele feminității exploatate în poeme, a căror substanță o îngroapă sub o aglomerare uneori obositoare de semne teatrale. Acea tehnică a colajului, de care aminteam când era vorba despre spectacolul *Job*, se manifestă aici mult mai pregnant, regizorul părând a fi cuprins de o febră a inventivității care nu-i lasă timp pentru a-și finaliza propriile idei, unele momente ale spectacolului fiind realizate sub semnul improvizației și al amatorismului. Alegând un mod de exprimare ce mizează pe complexitatea generată de suprapunerea detaliilor, Radu Afrim se supune riscului de a-și îngropa ideile sub povara unor „straturi” incomplet finisate. Cel mai impresionant moment al spectacolului (conținând emoție în stare pură) mi s-a părut a fi cel al proiectării diapozitivelor cu imagini imortalizate tot de regizor, care se dovedește capabil de a naște adevărate poeme fotografice.

Infanta de Saviana Stănescu. Un spectacol de: Radu Afrim. Cu: Monica Ristea-Horga, Valentin Lozincă-Mandric, Andi Brânduș, Bertis Salma, Barabas Istvan.